

INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Aleksandra Markwitz-Bielerzewska

Bielerzewska

14.05.1919 - 14.09.2007

Aleksandra Markwitz-

Źródło zdjęcia: Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie

Autor tekstu: Renata Wełniak, kustosz Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie

Aleksandra Markwitz-Bielerzewska urodziła się 14 maja 1919 r. w Poznaniu w rodzinie inteligenckiej. Jej rodzicami byli Maria z domu Palacz i Aleksander Markwitz, poznański lekarz. Z domu rodzinnego wyniosła staranne wychowanie patriotyczne. Ojciec jej był uczestnikiem powstania wielkopolskiego (1918–1919). Matka Aleksandry pochodziła ze znanej poznańskiej rodziny Palaczów.

W 1926 r. Aleksandra rozpoczęła naukę w Szkole Przygotowawczej przy Gimnazjum Żeńskim im. Królowej Jadwigi w Poznaniu. Gimnazjum ukończyła w czerwcu 1937 r., uzyskując świadectwo dojrzałości. Mogła więc spełnić swoje marzenia o podjęciu studiów historycznych na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Poznańskiego. Od 1937 r. była członkiem Akademickiego Koła Harcerskiego im. Heliodora Świątecznego, w skład którego wchodziłi studenci i studentki Uniwersytetu Poznańskiego. Wiosną 1939 r. wstąpiła do utworzonej Organizacji Harcerki, przeszła kurs szkoleniowy Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Po wkroczeniu Niemców do Poznania, już w październiku 1939 r. włączyła się do pracy w konspiracyjnym Akademickim Kole Harcerskim w Poznaniu, które działało w ramach Szarych Szeregów. Działała pod pseudonimem „Klio”. Od października 1940 do lutego 1944 r. zatrudniona była jako kontystka w firmie *Ostdeutscher Eisenhandel GmbH* w Poznaniu. Brała udział w tajnym nauczaniu, które prowadziła do czasu swego aresztowania. W ramach działalności w Szarych Szeregach utworzyła w 1941 r. zespół koedukacyjny „Biedronki” (około 10 osób), w skład którego wchodziła młodzież w wieku od 12 do 18 lat. W latach 1942–1943 założyła drugi zespół, zastęp „Koniczynek”, złożony z dziewcząt w wieku 12–14 lat. Została aresztowana dnia 18 lutego 1944 r. przez gestapo i przebywała w obozie w Żabikowie. Następnie została wywieziona do KL Ravensbrück; tam należała do tajnej obozowej drużyny harcerki „Mury”. Po odbyciu kwarantanny przeniesiono ją do Lipska do obozu przy fabryce *Hasag-Werke*, będącego filią KL Buchenwald. Uciekła 25 kwietnia 1945 r. podczas ewakuacji obozu i 30 maja 1945 r. wróciła do Poznania.

Po powrocie podjęła przerwane w 1939 r. studia na Uniwersytecie Poznańskim. Ukończyła je w 1947 r., uzyskując dyplom magistra historii. Pracowała m.in. na stanowisku kierownika biblioteki w Instytucie Technologii Drewna. W 1956 r. ponownie podjęła służbę w harcerstwie jako instruktor w Harcerskiej Służbie Informatycznej. Od 1969 r. była członkiem Komisji Historycznej w Wielkopolskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego, a w 1973 r. otrzymała nominację na

harcmistrza. Po latach, w 1989 r. zorganizowała Wielkopolskie Środowisko Szarych Szeregów w Oddziale Poznańskiego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej

. Pełniła w nim do 2002 r. funkcję przewodniczącej Środowiska. Był to dla niej czas wyętej pracy, bowiem brała czynny udział w zjazdach harcerzy organizowanych na szczeblu krajowym i lokalnym. Jako członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Szarych Szeregów w ŚZŻAK była inicjatorką wielu uroczystości i spotkań. Zbierała materiały i opracowywała dokumenty dotyczące członków i historii Szarych Szeregów. Na ich podstawie stworzyła biogramy konspiratorów, które weszły w skład *Encyklopedii konspiracji wielkopolskiej 1939–1945*. Za zasługi w 1997 r. uhonorowana została Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Ponadto otrzymała odznaczenia: Krzyż Oświęcimski, Krzyż Armii Krajowej, Krzyż Zasługi dla ZHP z Rozetą z Mieczami. Zmarła 14 września 2007 r., pochowano ją w kwaterze AK na cmentarzu Junikowskim w Poznaniu.

Projekt powstał we współpracy z oddziałem IPN Poznań oraz Muzeum Martyrologicznym w Żabikowie.

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie